

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету Верховної Ради України

з питань освіти, науки та інновацій

07 вересня 2023 року

Веде засідання Голова Комітету БАБАК С.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, доброго дня! Розпочинаємо засідання Комітету Верховної Ради з питань освіти, науки та інновацій. Сьогодні в порядку денному три питання.

Перше, контрольне питання - про стан виконання рішення комітету від 9-10 серпня 2023 року "Про державне замовлення на підготовку фахівців, наукових, науково-педагогічних та робітничих кадрів, на підвищення кваліфікації та перепідготовку кадрів".

Друге. Про роботу Комітету Верховної Ради з питань освіти, науки та інновацій на десяту сесію Верховної Ради України дев'ятого скликання.

Третє "Різне". А, звіт за дев'яту

Чи є доповнення, пропозиції, зауваження до порядку денного? Якщо немає, то прошу проголосувати. Хто – за?

ПАВЛЕНКО Р.М. Павленко – за.

ВОРОНОВ В.А. Воронов – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бачу, бачу. І Юлія Миколаївна - бачу. Дякую, колеги.

Хто – утримався? Проти? Немає.

Дякую. Одноголосно. Рішення прийнято.

Переходимо до пункту першого порядку денного. Контрольне питання - про стан виконання рішення комітету від 9-10 серпня 2023 року "Про державне замовлення на підготовку фахівців, наукових, науково-педагогічних та робітничих кадрів, на підвищення кваліфікації та перепідготовку кадрів".

У нас є два доповідачі: Пан Михайло Винницький – заступник Міністра освіти і науки України і пані Тетяна Бережна – заступник Міністра економіки України. Співдоповідачем є голова комітету.

Шановні колеги, якщо ви не заперечуєте, то я пропоную піти наступним шляхом. Ми пройдемося по пунктах рішення попереднього засідання комітету і потім через те, що ми знаємо, про що будуть говорити обидва доповідачі, уявляємо собі принаймні, не достеменно нам це відомо, але ми уявляємо, це буде цілком логічно, якщо доповіді у нас будуть після цього, тому що вони будуть стосуватися більше майбутнього, ніж того, що вже відбулося. Колеги, немає заперечень? Дякую.

Тоді, з вашого дозволу, ми пройдемося по тих пунктах, по яких ми дали рекомендації зробити ті чи інші кроки. Отже, пункт 2.1 було виконано, не будемо до нього повертатися.

Пункт 2.2 - рішення комітету не виконано. Зазначеним пунктом було запропоновано надати таку інформацію. Перше. Яким чином прийнята Кабінетом Міністрів України Постанова від 11 липня № 708 про державне замовлення корелюється з планом відновлення України та інструментами державної підтримки економіки? Такої інформації нам надано не було.

Друге. Ми просили обґрунтування кожної затвердженої цифри державного замовлення відповідно до цієї постанови, а також із зазначенням механізму, на основі якого здійснювалася підготовка державного замовлення та причин збільшення або зменшення замовлення за усіма спеціальностями. Було доручення Кабінету Міністрів. Інформація щодо виконання зазначеного пункту у нас відсутня, окрім частини, яка стосується механізму, це було окремим пунктом, тому ми окремо про це поговоримо. Це насправді велика проблема, і ми знову попросимо Кабінет Міністрів звернути увагу на те, що ми просимо виконувати те, що просить комітет своїм рішенням. Це не просто комітет, це народні депутати з різних фракцій і груп, які зараз виконують на період своєї каденції функції членів Комітету з питань освіти, науки та інновацій.

По пункту 3.1 інформація виконана частково, але цим пунктом передбачено надати пояснення щодо причин невиконання статті 72 Закону України "Про вищу освіту", особливо в частині непогодження Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, роботодавців та їх об'єднань у формуванні показників державного замовлення. Такої інформації ми, на жаль, не отримали, на що звернемо увагу Кабінету Міністрів.

Пункт 3.2 було виконано і Міністерство економіки, дякую вам, надало покроковий механізм формування державного замовлення. В рішенні комітету, яке вже є в наших колег народних депутатів і у вас всіх, ми попросимо підтверджуючі документи для того, щоб все ж таки розібратися, яким чином цей механізм був дотриманий і з чого він складався, подивимося на ці документи, хто які цифри кому давав і хто які цифри затверджував.

Як я вже говорив на попередньому засіданні комітету, я хочу врешті-решт докопатися до того, хто ці цифри формує. У мене є своє обґрунтування підозри через величезний досвід роботи в закладах вищої освіти, зокрема і з державним замовленням, тому я собі уявляю, як це відбувається. Але хочу насправді підтверджуючі документи для того, щоб ми всі і наші колеги, які не є спеціалістами в царині вищої освіти, а є спеціалістами в інших ланках освіти, зрозуміли, як цей механізм формується.

Пункт 3.3 був виконаний частково. Ми попросили надати інформацію про середньострокові прогнози потреб у фахівцях та робітничих кадрах на ринку праці. З 2015 по 2020 роки ми це отримали. Але не отримали за 2013-2014, а також за 2021-2022 роки. Це інформація довідкова для нас, для того щоб було зрозуміло, в принципі, як корелюється державне замовлення, яке по факту виходить в тому чи іншому році, з відповідними програмами чи прогнозами потреби у фахівцях. Хочу звернути увагу колег просто за тією інформацією, яку ми отримали, це знову ж таки довідково для розуміння масштабів.

За оцінками Мінекономрозвитку на той час, відповідно до середньострокового прогнозу потреба у фахівцях та робітничих кадрах на ринку праці за 2017-2020 роки, який надавався державним замовником відповідно до певних листів, потреба у фахівцях та робітничих кадрах на ринку праці становила: в 2017 році 260 тисяч, у 2018 році 287 тисяч, в 2019 році 357 тисяч осіб, в 2020 році 337 тисяч осіб. Тобто ми бачимо збільшення майбутньої потреби у фахівцях. Разом з тим, державне замовлення у 2017 році склало 212 тисяч, у 2018 році 191 тисячу, у 2019 році 183, а в 2020 році 176 тисяч. Якщо ми бачимо збільшення потреби у фахівцях, але бачимо разом з тим таке саме зменшення державного замовлення. У зв'язку з цим можна зробити простий очевидний маленький висновок, що це взагалі державне замовлення, яке формується, формувалося в той

момент з 2017 по 2020 рр., за тими даними, які ми отримали, взагалі не корелюється з реальними потребами економіки. І це викликає насправді величезний подив. І ми хочемо зробити таким чином, щоб більше ми такої історії ніколи не побачили. Також з тих документів, які надано, я хочу звернути увагу на один момент, на прикладі 2021 року. У 2021 році був здійснений Міністерством економіки перерозподіл державного замовлення і відповідно до наказу Міністерства економіки, а це вже за нашу каденцію, ви всі дуже добре пам'ятаєте наші дискусії по державному замовленню в 2019, в 2020 і в 2021 роках. Так от, в 2021 році під час перерозподілу було збільшено державне замовлення за такими галузями знань: гуманітарні науки на 4 відсотки, соціально-поведінкові - на 30 відсотків, журналістика - на 74 відсотки, управління і адміністрування - на 34 відсотки, право - на 12 відсотків, сфера обслуговування - на 67 відсотків.

Колеги, я нагадаю просто наші дискусії, які відбувалися, члени комітету, якщо я не правий, мене поправлять. Кожного року ми нагадували Міністерству освіти і науки і Міністерству економіки про те, що у нас має це корелюватися з реальними потребами через те, що у нас на ринку праці постійна дискусія в суспільстві, тиск суспільства на Верховну Раду: навіщо ми замовляємо таку кількість правників, маркетологів, управлінців, журналістів і так далі, і так далі?

Врешті-решт під нашим тиском зокрема кожного року на ці так звані кон'юнктурні спеціальності державне замовлення поступово зменшувалося. З року в рік на 3 відсотки, на 5 відсотків, на 7 відсотків по різних спеціальностях. Але виявляється таким чином, що воно формально в 2021 році було зменшено, ну по пам'яті, там в середньому на 4 відсотки, але завдяки перерозподілу ми не просто нагнали те, що зменшили, а ми значно збільшили те, що зменшили. І це також викривляє в принципі взагалі всі підходи, тому що ми затверджуємо постановою Кабінету Міністрів в липні одне, а в результаті в грудні робимо перерозподіл таким чином, що повертаємо всі ці кон'юнктурні спеціальності назад. Це дивує, м'яко кажучи, ми би хотіли насправді зробити запит рішенням комітету, як, чому відбувається перерозподіл оцих вакантних бюджетних місць. Про вакантні бюджетні місця ми ще, колеги, поговоримо з вами трошки пізніше.

По пункту 3.4, який було не виконано, то Міністерством економіки фактично не складено переліку затребуваних спеціальностей і професій для

функціонування економіки у воєнні та повоєнні часи. Відсутні документи на підтвердження визначених Мінекономіки затребуваних спеціальностей і професій. Тут я хочу нагадати, так, є деякі листи Мінекономіки, тут слід зауважити про те, що збільшені обсяги на, є такі самі листи, в принципі, і від Державної служби статистики про необхідність збільшення за такими спеціальностями як медицина, медична психологія, терапія та реабілітація, соціальна робота. Питань до цих професій немає, до цих спеціальностей вочевидь, ми розуміємо навіть, чому воно було збільшено, я пам'ятаю, що Президент за місяць до цього сказав про ті плани і що нам потрібно робити з реабілітацією і терапією зокрема, я дуже добре пам'ятаю цей виступ.

Але я вам ще раз приведу ще одну інформацію. Водночас в результаті воєнних дій знищена найновіша в Європі гідроелектростанція, суперлітак "Мрія", значна кількість об'єктів енергетики, освітньої, медичної інфраструктури і так далі. Фахівці Конфедерації роботодавців зокрема визначили 10 топспеціальностей, які потрібні будуть в разі прийняття урядом рішення про відновлення Каховської ГЕС. Наприклад, машиніста грейдера, машиніста бульдозера, машиніста екскаватора, машиніста крана, слюсаря зі складання металевих конструкцій, монтажників сталевих і залізобетонних конструкцій, електрозварників, електромонтерів, стропальників, слюсарів з ремонту транспорту та будівельних машин. Однак зазначені професії жодним чином і ми вочевидь розуміємо, що відбудовувати нашу країну фізично руками будуть ну точно не економісти, не юристи, не психологи, не журналісти, при всій повазі до цих професій. На жаль, ми не бачимо у відповідному, скажімо так, державному замовленні, в цьому переліку ми не бачимо акценту на ті спеціальності, які нам справді будуть потрібні. Більше того, ну точно не мені пояснювати Мінекономіки, як у нас відбувалась міграція робочої сили останніми роками, особливо після того, як в нас був прийнятий, як нам дозволили, безвіз, давайте так скажемо. Ми шаленими темпами втрачали спеціалістів, які виїжджали на постійну роботу в найкращому випадку, а взагалі на постійне місце проживання до країн Східної Європи, які вочевидь компенсували свій відтік до країн Західної Європи робочою силою з України. І це вже було зрозуміло, що це трагедія, але ми все одно не робили, мені здається, кроків для того, щоб не те, щоб компенсувати, а навіть

випереджальними темпами не робили кроки, щоб замовляти цих спеціалістів. Більше того, у нас є і комітет неодноразово звертав на це увагу, Ольга Володимирівна Коваль якщо з нами, то вона це точно підтвердить, тому що вона була одним із драйверів цих історій, ми, я вже не пам'ятаю, скільки разів, можливо вже до десяти, рішеннями комітетів рекомендували змінити постанову з переліком професій загальнодержавного значення. У нас там є, по пам'яті, винороби, бджолярі, кого у нас там тільки немає! Але, на жаль, у нас немає тих професій, які справді потребує країна в кожному регіоні і в кожній територіальній громаді. Тих самих електромонтажників, монтерів, які нам під час обстрілів і блекаутів, при мінус 20, руками скручують дроти для того, щоб у нас була електроенергія. Та ще сотні інших професій! Колеги, ми звертаємо увагу і дуже просимо, перегляньте, будь ласка, цей перелік професій. Він надзвичайно важливий. Я розумію, що Мінфін ніколи не хоче збільшувати видатків. Давайте тоді зробимо це за рахунок, можливо, інших професій, які зараз нам точно не є загальнодержавного значення і не потрібні, давайте їх замінімо.

Тому що це єдиний механізм, до речі, цей перелік – єдиний механізм, коли з державного бюджету кошти можуть направлятися в заклади професійно-технічної освіти. Все інше іде за регіональним замовленням. Коли у нас зараз є глобальні проблеми, однакові для держави і для всіх, я вважаю, що держава, уряд, ми повинні взяти на себе лідерство і переробити врешті-решт цей перелік для того, щоб ми могли з бюджету фінансувати підготовку цих спеціалістів.

Наступне. Пункт 3.5 не виконано. Пунктом було передбачено надати інформацію про ступінь врахування під час складання середньострокового прогнозу потреб у фахівцях та робітничих кадрах на ринку праці, прогнозів економічного і соціального розвитку країни на середньостроковий період в плані відновлення України. Колеги, не будемо до цього повертатися, ми вже попередньо в одному з попередніх пунктів про це говорили.

Насправді тут є один момент, на який варто звернути увагу. Наприклад, на урядовому порталі в липні 2023 року була одна із статей урядових, яка правильно говорила про те, на які спеціальності нам потрібно збільшити державне замовлення. Я просто процитую: "В державному замовленні 2023 року визначено пріоритетні галузі для підготовки фахівців найзатребуваніших спеціальностей, а

саме: інженерно-технічні, педагогічні та природничі. Разом з тим в липні в нашій постанові про державне замовлення зменшено державне замовлення на біологію – на 7 відсотків, на природничі науки – на 7 відсотків, математику і статистику – на 7 відсотків, інформаційні технології – на 5 відсотків, механічну інженерію – на 8 відсотків, хімічну інженерію та біоінженерію на 7 відсотків. Я можу продовжувати цей перелік по різних рівнях освіти, але мені здається, що у нас декларативні цілі, які уряд дає суспільству, не відповідають тому, що через декілька тижнів виходить в постанові того самого уряду. І це вже точно якраз ці інженерно-технічні та природничі спеціальності, про які казав Прем'єр в своєму виступі. Шановні колеги, я прошу звернути на це увагу, не хочеться доходити до якихось непарламентських порівнянь, але давайте зробимо таким чином, щоб у нас слово не розходилося з ділом, бо від цього страждаємо ми всі зараз, особливо останні півтора роки, незважаючи на нашу політичну приналежність, всі працюємо як єдиний організм. Наша задача – втримати державу і не втратити по дорозі довіру суспільства. І коли ми говоримо суспільству те, що правильно, а робимо потім трішки інакше, воно насправді дивує і дивує в першу чергу суспільство.

Пункт 4-й не виконано. Пунктом передбачено надання пропозицій щодо зміни порядку формування і розміщення державного замовлення. Отут я знаю, що він, скоріше за все, буде виконаний наприкінці нашого засідання. Але я звертаю увагу колег на те, що коли ми ставимо якісь дати, до яких ми просимо отримати інформаційні матеріали, то ми їх ставимо не дарма. І я дуже радію, коли у нас на засіданні комітету під час засідання з'являються презентації, цифри, графіки і все інше, це чудово. Але насправді ми не просто так запитуємо, нам потрібен і час для аналізу. Тому ми запитуємо це раніше і з дуже чіткими строками. Я прошу знову-таки звернути увагу і виконувати те, що просить Верховна Рада.

По пункту 5 у нас там декілька було підпунктів, вони в принципі стосувалися Міністерства освіти і науки. Ми брали дуже точкову інформацію по підготовці молодших бакалаврів, деякі інші речі, інформація вся надана, на жаль, не так швидко і не так вчасно, як би нам хотілося, тому ми ще будемо мати певний час для аналізу. На одному з наступних засідань комітету знову повернемося в будь-якому разі до цього питання, там про це і поговоримо.

Але в даному контексті цього пункту 5, він більшою мірою стосувався, пам'ятаєте, ми говорили на засіданні попередньому комітету про указ Президента, про ідею Президента перевести контрактників на бюджет, тих, хто навчалися на момент початку вторгнення, ті, хто навчалися на окупованих територіях. Вочевидь зрозуміло, що далеко не кожен з них міг продовжувати платити за контрактом, тому ідея Президента абсолютна людяна, правильна. І доручення він таке дав. Але на виконання неї була постанова Кабінету Міністрів, яка власне і описувала цей механізм. Пам'ятаєте питання, яке було? Ми хотіли подивитися, скільки в усіх тих 23 тисяч 588 осіб, які були переведені з контракту на бюджет, яка була вартість їх контракту по спеціальностях в той момент і яка вартість бюджетного місця, на яке їх перевели. Так от, точної інформації, скажімо так, відповіді на це питання достеменно точно ми не отримали, але такий побіжний аналіз, який ми зробили поверховий, говорить про те, що в середньому їх контракт вартував 20 тисяч гривень максимум. Я думаю, що якщо ми все перерахуємо дуже зважено, то буде й менше. На рік. А місце державного замовлення, за інформацією Міністерства освіти і науки, на цей рік складає 55 тисяч гривень, трішки більше. Уявіть собі різницю: 20 тисяч гривень і 55 тисяч гривень. І тут питання до того, який механізм у нас був при переведенні, чи могли ми застосувати інший механізм? Чи не нанесли ми цим рішенням збитки державі? Пояснення усне від заступниці Міністра освіти і науки говорить про те, що більша частина цих місць була переведена на вакантні місця державного замовлення.

І у зв'язку з цим у нас є декілька питань. Як у нас в країні можуть виникати вакантні місця в державному замовленні? Як вони виникають? Де вони виникають? На якому етапі вони виникають? Де вони залишаються в університеті чи в Міністерстві освіти і науки? Я взагалі хотів би окремо поговорити, можливо навіть прямо зараз, я знаю, що Олег Ігорович вміє доступно пояснювати для нас усіх, для народних депутатів, особливо для тих, які неглибоко розуміють систему вищої освіти, ми є спеціалістами в професійно-технічній, в середній, в інших ланках освіти або в науці. Поясніть нам, будь ласка, як взагалі з'являються вакантні місця в державному замовленні. Будь ласка.

ШАРОВ О.І. Дуже дякую, Сергію Віталійовичу.

Шановний Сергію Віталійовичу! Шановні народні депутати! Шановні колеги! Відповідно до цієї системи прийому студентів, прийому здобувачів вищої освіти за державним замовленням місця державного замовлення надаються за механізмом адресного розміщення бюджетних місць. Тобто місце надається не закладу освіти, а місце надається здобувачу освіти, вступнику, який має кращі результати зовнішнього незалежного оцінювання або інших складових конкурсного балу порівняно з іншими. Після цього ці люди визначаються, в який заклад вони хочуть піти. І відповідно до системи їх пріоритетності вони розподіляються між закладами. І тільки з кращим от таким вступником, який вже здобув бюджетне місце, бюджетне місце потрапляє до закладу вищої освіти. З цього моменту, коли місце потрапило до закладу освіти

ГОЛОВУЮЧИЙ. Можна я, вибачте, зараз просто на одному прикладі, щоб нам було простіше зрозуміти. От в нас є, наприклад, 50 місць на атомну енергетику і є 5 університетів, які взагалі здатні підготувати атомних енергетиків. Я так розумію, що якщо, і якщо я помиляюсь, поправте мене, якщо в один з університетів, наприклад, у всіх інших порівну, з однаковими балами, вступають діти, а в один вступають ті, в яких набагато вищий бал ЗНО, то більше місць піде до того університету, де вступає більше дітей з більш кращими балами. Правильно?

ШАРОВ О.І. Трошки складніше. Якщо у нас там 5 закладів, то кожний з них має максимальний обсяг державного замовлення. Ну наприклад, по 20 місць.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А чим обумовлюється максимальний обсяг державного замовлення?

ШАРОВ О.І. Максимальний обсяг державного замовлення обумовлюється можливістю закладу, пропускною можливістю закладу. А причому ця пропускна можливість, вона є як для даної спеціальності, це лабораторії, викладачі тощо, так і в цілому.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тобто це ліцензійний обсяг.

ШАРОВ О.І. Не зовсім, ліцензійний обсяг більше, бо ліцензійний обсяг це, що ... контрактників певну кількість можна взяти. А максимальний обсяг зазвичай менший, заклади освіти теж сьогодні не прагнуть у своїй масі безконтрольно збільшувати максимальний обсяг. Це їм не вигідно сьогодні. А в цій ситуації, якщо в нас є 5 закладів, нормальна ситуація, коли вони можуть, кожний з них має максимальний обсяг - 20, а всього державне замовлення – 50, так званий суперобсяг. Цей суперобсяг розподіляється між вступниками. Я думаю, що швидше за все 10-15 місць можуть піти пільговикам, решта місць підуть кращим за результатами зовнішнього незалежного оцінювання і ось ці 50 осіб будуть визначені як ті, що отримали місця. І далі перший з них має першим пріоритетом певний виш і відправляється до цього закладу вищої освіти. А якщо в якомусь закладі вищої освіти виявиться з тих 50-и 21-й, то він вже не зможе отримати місце в цьому закладі. Він вже піде, наприклад, за другою пріоритетністю своєї заяви до іншого закладу вищої освіти. І таким чином найбільш сильні заклади, найбільш такі популярні, які популярні в гарному розумінні, ті, які студенти вважають, що вони дадуть їм дійсно гарну освіту і перспективу в житті, вибирають свій максимальний обсяг повністю. Якщо вибраний максимальний обсяг повністю, то прохідний бал в цей університет буде вищим ніж прохідний бал широкого конкурсу. А якщо повністю максимальний обсяг не вибрано закладом, а як правило, це неможливо, щоб всі вибрали, бо у нас суперобсяг - 50 місць, а сума максимальних обсягів 100 місць, то в усіх інших закладах буде однаковий прохідний бал, це прохідний бал широкого конкурсу в цілому. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло. А як з'являються вакантні місця в державному замовленні?

ШАРОВ О.І. Після того, як здобувачі освіти приступають до навчання, з'являється природній рух студентського контингенту. Відраховуються самі, відраховують за академічну неуспішність заклади. Буває, що самі студенти переходять на інші спеціальності, де немає державного замовлення, місце державного замовлення вивільняється. Є всі три причини. Вони по-різному

розкладаються по різних закладах і по різних спеціальностях, ну в цілому є такими, що виявляються вакантні місця. А ці вакантні місця в кожному закладі - відповідно до Закону "Про вищу освіту" є порядок їх заповнення. Але порядок їх заповнення дозволяє заповнювати ці вакантні місця, по-перше, тільки тими здобувачами, які знаходяться на такому самому курсі на контракті. І друге, тими, хто на такій самій спеціальності. Тобто якщо у нас на цій спеціальності, на якій вивільнилося місце, є контрактник на такому ж самому курсі, то цей контрактник може бути переведений на бюджет. Якщо черга таких контрактників, спершу будуть переведені пільговики, потім будуть переводитись відмінники. Якщо на ці спеціальності немає контрактників, ну є контрактники на інші спеціальності такого самого курсу, то заклад вищої освіти буде звертатися до державного замовника з проханням дозволити перерозподілити це місце з однієї спеціальності на іншу спеціальність. І керуючись 835 Указом Президента України 2014 року, якщо ця людина відноситься до пільгових категорій, такий дозвіл буде даний. Якщо ця людина відноситься просто до відмінників, яка не відноситься до пільгових категорій, то сьогоднішня практика така, що такі дозволи не даються. Тобто даються тільки дозволи, прямо обумовлені законодавством, 835-м Указом. Це, до речі, теж є одним з факторів, який призводить до того, що на випуску розподіл місць державного замовлення між спеціальностями суттєво різниться з тим, що був на вході. Але може виявитись ситуація, коли на відповідному курсі у даному закладі взагалі кращих контрактників більше немає ні на інших спеціальностях, або контрактники є, але вони не хочуть переходити на бюджет із самих різних міркувань, таке є. Особливо це відчувається у медиків, коли бояться розподілу і всього іншого, й особливо розподілу по інтернатурі. Тому у медиків серйозно залишаються місця. Місця залишаються і вони поступово накопичуються. Причому, звичайно, в одних закладах могли би когось перевести, але ці місця накопичуються в інших закладах, де переводити вже немає кого або ніхто не хоче переводитись. А перекинути місця між закладами в тій ситуації, це дуже складна процедура, яка, в принципі, не вписується в законодавство. І за весь час, за 8 років моєї роботи в міністерстві, фактично застосувалось тільки в межах виконання Постанови 1224. Я також знаю, що це було застосовано ще один раз в 2014 році, коли з'явилися перші переміщені заклади. Тобто перекидати бюджетні

місця із закладу в заклад, в принципі, це крайній захід, який робиться тільки на підставі прямих приписів, актів законодавства.

А так ці вакантні місця залишаються в закладі, вони там є. Якщо мова іде про те, чи надаються гроші на ці місця, то відповідь буде трошки суперечлива. Якщо у нас не зовсім поголовна оплата, якщо по бюджету місця фінансуються по Постанові 1134, по кошторисному принципу, то вони фінансуються по фактичній кількості цих студентів, які є в закладі освіти. А інколи заклади освіти користуються окремим приписом Закону "Про вищу освіту", який дозволяє зберігати обсяг фінансування при скороченні кількості здобувачів вищої освіти за певною спеціальністю певного курсу до 20 відсотків. Це такий не дуже відомий, але прямий припис Закону України "Про вищу освіту", який всі зацікавлені особи гарно знають. Але якщо виходить за 20 відсотків, то все рівно відбувається зменшення кількості викладачів і інших показників, а в скрутній фінансовій ситуації, буває, навіть і цього не вдається закладу відстояти.

Якщо фінансування здійснювалося за Постановою 1146 за формульним розподілом, як воно було в 2020-2021 роках і було зроблено на 2022 рік, там розподіл коштів ведеться на фактичний обсяг тих, хто навчається за державним замовленням. І оці невеличкі коливання, пов'язані з вакантними бюджетними місцями, вони фактично поглинаються цим загальним розподілом цих місць по формулі. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тобто я правильно розумію, наприклад, в нашому випадку 50 атомних енергетиків, так, 25 в одному університеті, всі інші в іншому, от в тому, в якому 25, хтось почав, когось відрахували за неуспішність, хтось виїхав за кордон, хтось просто перейшов кудись або кинув учитися, у них з'являються вакантні місця. Уявімо, що там немає контрактників. Це означає, що в них залишаються і йдуть з курсу в курс, з року в рік, залишаються ці вакантні місця?

ШАРОВ О.І. Так. Перенести їх... *(Шум у залі)* ... закладу освіти, скажемо так, в чистому вигляді - ні, ну за залишковим принципом, тобто якщо розраховане фінансування на рік і відрахували студента, то це фінансування буде продовжуватися.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А на наступний рік?

ШАРОВ О.І. На наступний рік може діяти три варіанти. Варіант перший. Тоді, коли мова йде про формульний розподіл, мова йде про фактичний контингент, тоді коли мова йде про кошторисне фінансування, то мова може йти як про фактичний контингент, так і про той фактичний контингент, мінус 20 відсотків допускається, коли залишається те саме фінансування, хоча це, чесно кажучи, останні роки цього не було. Фактично. Фактично.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тільки мені це видається трішки дивним?

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. *(Без мікрофону, не чути).*

ШАРОВ О.І. Справа в тому, що ви розраховуєте, де ці гроші, це якщо ці гроші розглядати як прив'язані до одного місця. Але гроші на підготовку за державним замовленням - це один великий мішок. Він не складається з шматочків за кожного студента.

ГОЛОВУЮЧИЙ. О'кей. Ми тоді повернемося до одного питання. Перерозподіл. За рахунок чого робиться перерозподіл от вільних (вакантних) місць? Так, от цей наказ Мінекономіки 2021 року, який я наводив, там був перерозподіл в достатньо великих обсягах. Це, я не знаю, так, "на глаз", під 2 тисячі бюджетних місць. Яким чином робиться цей перерозподіл, на підставі чого і як вони перерозподіляються? Я так розумію, що бюджетні місця залишаються в університеті "ікс" там, 2 місця на фізиці, 3 місця на економіці, в університеті "ігрек" ще на двох спеціальностях по декілька місць. То як вони перерозподіляються?

ШАРОВ О.І. Сергію Віталійовичу, тут трошки інший механізм - про те, що ви запитали, тому що це перерозподіл місць не на етапі навчання, а на етапі вступу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чекайте, перерозподіл був здійснений 30 грудня.

ШАРОВ О.І. 30 грудня - це перерозподіл місць державного замовлення цього року, поточного року, який закривається. Тобто це ті дані про перерозподіл, які заклади освіти подають до Міністерства економіки до 1 листопада. Потім

Міністерство економіки довго перевіряє всі ці підстави, які на це є, і під Новий рік традиційно видає цей наказ. Плюс до того в 2020-2022 роках через зсув у часі вступних кампаній і заклади, і державні замовники подавали в Мінекономіки цю інформацію не на 1 листопада, а фактично на 1 грудня (?) (*нерозбірливо*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. О'кей. Цей перерозподіл бюджетних місць робиться в межах закладу? Тому що вакантні бюджетні місця, як я розумію, з'являються в межах закладу і нікуди за межі цього закладу не йдуть.

ШАРОВ О.І. Ні, ці місця ще перерозподіляються на той час, коли вони остаточно за закладом не закріплені. Що це за місця? Тоді, коли проводиться адресне розміщення бюджетних місць, ми маємо дві групи місць, які залишаються не заповненими. На адресне розміщення виноситься максимально можлива кількість місць. Тобто ось у нас є, наприклад, 65 тисяч місць, 65 тисяч виноситься на адресне розміщення. Я навіть дозволю собі сказати, думаю, що за це сильно не поб'ють, а ми, знаючи, де місця не будуть використані, але з бажанням того, щоб максимально підтримати ці спеціальності, які мають особливу підтримку, ті самі інженерно-технічні, природничо-математичні, суворо формально можемо навіть десь на тисячу, півтори тисячі місць винести більше на адресне розміщення, ніж це передбачено постановою Кабміну. На той момент, коли це буде вже затверджено, суми всі будуть вписуватись у встановлені величини. І в цей момент відбувається два процеси. З одного боку є спеціальності, де державне замовлення в повному обсязі розмістити неможливо. Практично це більше половини спеціальностей, це всі ті спеціальності, які у нас відносяться до категорії "Спеціальності з особливою підтримкою". По цих спеціальностях, деінде спеціалізаціях, предметних спеціальностях державне замовлення на сто відсотків практично ніколи не розміщується. Величезне здивування наше, якщо там сто відсотків розміщено державне замовлення. Може бути розміщено на 99 відсотків, на 95, на 90, хоча як критичні випадки ми мали за багато років випадок і 35 відсотків.

Друге джерело місць, які вивільняються, це тоді, коли отримане місце за адресним розміщенням не підтверджується. Людина, вступник, здобула місце

ГОЛОВУЮЧИЙ. Документи не донесла і так далі.

ШАРОВ О.І. Так. Це в минулому році було 12 відсотків, в цьому році менше 11 відсотків. Ну, це завжди понад 10 відсотків. Це достатньо велика кількість місць. І ось ці місця, які були не розподілені, декілька тисяч, плюс декілька тисяч, які не були підтверджені, складають резерв місць державного замовлення.

ГОЛОВУЮЧИЙ. І вони не закріплені за університетом, а, умовно, в загальному кошику міністерства.

ШАРОВ О.І. Так. Чесно, є певна кількість з них, приблизно відсотків 10, які університети встигають видати, а прописано в порядку безумовним категоріям пільговиків

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, дітей загиблих воїнів.

ШАРОВ О.І. Відсотків 90 цих місць повертається державному замовнику. І далі у державного замовника є припис актів законодавства на видачу цих місць пільговикам. Тобто на етапі адресного розміщення ми намагаємося максимально місця видати не пільговикам, там хіба що квотники, і кількість квотників цілком підконтрольна, вона всім відома, вона не фантастична. А ось тут ті місця - можуть на них розраховувати вступники, які є пільговиками інших категорій. І надання їм місць з цього залишку здійснює конкурсна комісія державного замовника. Є певні принципи

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чекайте. Через те, що у нас 24 державних замовники, у нас що, 24 конкурсні комісії при кожному державному замовленні?

ШАРОВ О.І. Так. У нас вищої освіти не 24. Все-таки те, що стосується силових закладів, у них це працює через інші механізми.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наказами.

ШАРОВ О.І. Так.

А те, що стосується цивільних, то це є найбільше звичайно Міністерство освіти та науки, є Міністерство культури та інформаційної політики, Міністерство охорони здоров'я, інколи трошки, у них дуже маленькі порівняно заклади, виникають ситуації у Міністерстві фінансів, у Державній службі статистики України. Ще є у нас заклад Національної академії педагогічних наук – там бакалаврату в державному замовленні як правило немає, то і проблеми цієї особливо немає. Дійсно, конкурсна комісія Міністерства освіти та науки проводить засідання практично кожні 2-3 тижні до 5-го, а то і до 25 листопада, розподіляючи ці місця. При їх розподілі це все документується і кожна, скажімо, вимога кожного місця, це відповідно до законодавства збирається весь комплект документів і прописуються принципи, по яких ці місця надаються.

Звичайно, є безумовні категорії – діти загиблих, тут без будь-яких питань. Є категорія, скажімо, де намагаємося зробити це максимально повністю – це учасники бойових дій і особи з інвалідністю внаслідок війни. Інші категорії, вже на них в повному обсязі цих місць не вистачить. Але тоді, коли, наприклад, мова іде про дітей учасників бойових дій, то фактично окрім спеціальностей типу права, економіки, менеджменту, тобто таких найбільш кон'юнктурних спеціальностей, то намагаємося з цього залишку, що залишився, по всіх інших спеціальностях ці місця обов'язково видати. І ось десь на цьому рівні ці місця починають закінчуватися.

Є тут ще певні несистемні категорії, які також впливають на рішення комісії. Це сироти, які залишилися без місця державного замовлення, це особи з інвалідністю і діти з інвалідністю, особливо коли мова іде про особи з інвалідністю I і II категорії. Але в усіх інших пільгових категоріях там, насправді кажучи, діє принцип: на спеціальностях з особливою підтримкою, там де ми, як правило, не виконуємо державне замовлення, ці місця видаються відразу і це ніяким чином не сприяє порушенню обсягів державного замовлення. А що стосується тих спеціальностей, які є кон'юнктурними, то там ці місця ... як правило, надаються ось тільки, скажемо так, дітям загиблих, учасникам бойових дій, особам з інвалідністю внаслідок війни і, щонайбільше, так, ще діти з'явилися – мешканці з тимчасово окупованої території, раніше їх було значно менше, зараз стало значно більше. І ось в такому полі оці місця

Саме це призводить до того, що доводиться звертатись до Міністерства економіки з проханням наказом Міністерства економіки внести зміни до державного замовлення в межах законодавства. В даному випадку Міністерство економіки не може брати такі зміни, тоді коли це виходить за межі законодавства.

Якщо ж десь зміни тільки в межах спеціальності, але не виходячи за галузь знань, тоді взагалі це повноваження державного замовника, тут це простіше.

ГОЛОВУЮЧИЙ. О'кей. Я так розумію, є загальний кошик невикористаних, вакантних місць державного замовлення. Ми перевели в першу категорію безумовно, наприклад, дітей загиблих воїнів. Зрозуміло. Далі, наприклад, ми переводимо учасників бойових дій. Далі переводимо там дітей-сиріт, наприклад. Потім впираємось в категорію дітей, наприклад, наступної пільгової категорії. І їх виявляється раптом більше, ніж тих вакантних місць бюджетних, які залишилися. Яким чином серед них обираються ті щасливчики, які отримують ці бюджетні?

ШАРОВ О.І. Ніяким. Ми не можемо собі дозволити по-різному підійти до студентів. У найгіршому випадку залишається певна кількість місць, які будуть нерозподілені.

ГОЛОВУЮЧИЙ. І що з ними стається?

ШАРОВ О.І. Фактично кажучи, ці місця 1 січня згорають. Згорають в тому розумінні, що на них вже набір не здійснюється. І задача державного замовника це просто довести кількість цих місць, що залишаються, до певного технічного мінімуму.

ГОЛОВУЮЧИЙ. О'кей. Тобто я розумію, що, наприклад, от конкретний наказ 2021 року Міністерства економіки це якраз і було заповнення оцими категоріями пільговиків та переведення їх на вакантні бюджетні місця.

Колеги, а у вас не виникало ніколи думки, що якщо ми 74 відсотки додаємо до журналістики або там 67 до сфери обслуговування, то може нам в принципі не давати б ніколи державне замовлення, тому що за рахунок вакантних місць вони будуть і так переведені майже на таку суму, на таку кількість, на яку державне замовлення і планувалося?

ШАРОВ О.І. Сергію Віталійовичу, перепрошую, в даному випадку так ми теж не можемо собі дозволити розмірковувати, тому що тоді фактично ми встановлюємо для молодих людей, які здобувають вищу освіту, подвійний ценз: ви або маєте майновий ценз і маєте платити за контракт, або маєте пільговий ценз. І просто дуже гарна людина, молода людина з високим рівнем знань, з високим рівнем підготовки, яка, наприклад, хоче здобути спеціальність "Журналістика", втратить таку можливість.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чудово. Залиште їм 5 місць, хай поборються. Найталановитіші стануть журналістами. З тої журналістики, яку я бачу по нашій з вами інформації, яку ми виносимо, а потім ми бачимо те, що журналісти про це пишуть, щось мені рівень журналістики не вбачається таким, на який вступають найталановитіші діти.

ШАРОВ О.І. Сергію Віталійовичу, ви знаєте, тут я скажу таким чином, що тут ми маємо проблеми періоду з 2008 по 2017 роки. І фактично ті, хто вступили останній раз в 2017 році, вони щойно закінчили заклади вищої освіти. Чим відрізнявся цей 10-річний період? В цей 10-річний період на спеціальність "Журналістика" можна було вступити не за трьома сертифікатами ЗНО, як на всі інші спеціальності, включаючи атомну енергетику, а за двома сертифікатами і творчим конкурсом. І величезна маса людей, не буду давати характеристику рівню їх підготовки, які не мали просто фізично третього сертифікату, вони вибирали, куди їм іти, там, – на фізичну культуру і спорт, на архітектуру чи на журналістику. Оскільки що архітектура, що фізична культура і спорт вимагають певних специфічних здібностей, то маса таких людей йшла на журналістику. Ну, звичайно, на контракт, а не на бюджет. І ось за ці 10 років у нас було підготовлено масу журналістів з числа вступників, найгірших за рівнем підготовки.

З 2018 року, подолавши певний опір професійної спільноти, яка дуже хотіла зберегти творчий конкурс, ми скасували цей творчий конкурс на журналістиці і його вже немає там 6 років. І хочу зазначити, що прохідний бал на бюджет на журналістиці дуже високий. Це спеціальність дуже кон'юнктурна, дуже популярна, а там багато контрактників. А де контрактники, там по сьогоднішніх часах і пільговики, яких потім доводиться переводити на бюджет.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Я щойно зрозумів, чому в Міністерстві освіти, особливо з питань вищої освіти, є не найкращі відносини з журналістською професією. Так що я прошу вибачення.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тут і комітет якось побічно відчуває ці наслідки. Я так розумію, що останнє десятиліття ми пожинаємо плоди отого набору (так?) з творчим конкурсом? Так давайте собі тоді чистий evidence based policy. Давайте просто заборонимо такі історії раз і назавжди, бо це вже доведено, що воно не працює. Бо насправді, колеги, мені, чесно кажучи, трішки сумно, у нас є отакі структурні недоліки. І я не бачив, принаймні за нашу каденцію, не бачив бажання їх виправити з боку уряду. Це мене трішки турбує.

Валерій Вікторович підняв руку, думаю, що з цього питання.

Валерію Вікторовичу, будь ласка.

КОЛЮХ В.В. Доброго дня, колеги!

Дуже добре я послухав пана Олега Шарова, який нам доповів з приводу того, як переводяться з контрактної форми на бюджетні місця студенти. Але в мене конкретний кейс і зауваження, і пропозиції до пункту 4.2 нашого проекту рішення з приводу державного замовлення.

Шановні колеги, дивіться, я недавно до міністерства звертався з конкретною проблемою. І виявив цю проблему, тому що вона набула такого системного характеру. Дитина, яка навчається в одному із вищих навчальних закладів, стала круглою сиротою. Навчається на контракті. Так? Я звернувся дійсно з клопотанням, не буду казати, що це за вищий навчальний заклад, не буду казати прізвище дитини. Звернувся до міністерства і до вищого навчального закладу з приводу того, щоб вони виділили додаткове бюджетне місце для круглої дитини-сироти. На що пан Шаров професійно дав роз'яснення, що додаткових бюджетних місць виділити впродовж навчання неможливо, оскільки вони затверджені наперед урядом, Мінекономікою і це суперечить Бюджетному кодексу в цілому. Проте, якщо з'являться вивільнені місця, то можна на ці місця перевести цю пільгову категорію дітей, студентів. Але це при умові вивільнення. Виникає питання, а що буде, якщо не буде вивільнених місць? Як бути з такими дітьми?

Так, я знаю позицію пана Михайла Винницького, який на одному із засідань комітету заявив, що треба запроваджувати систему соціальних грантів. Це дуже добре і це зафіксовано, до речі, в пункті 4.2 нашого проекту рішення. Проте це не вирішить проблему. Я копнув глибше і подивився на постанову 1224 від 28 жовтня 2022 року, де передбачено порядок переведення студентів з контрактної форми на бюджетну саме пільгових категорій дітей. Зокрема ви тут згадали, що основною ідеєю цієї постанови було забезпечити гарантію освіти осіб, які проживають на тимчасово окупованій території або які перемістилися з тимчасово окупованої території і не в змозі платити за навчання. Дійсно, така пільгова категорія дітей там відображена, в цій постанові. Так само як відображена така пільгова категорія як діти учасників бойових дій, які загинули на війні з Росією. Проте я розумію, що ми в боргу перед дітьми і батьками, нашими захисниками, захисницями. Проте принаймні один з батьків, які загинули на війні, живий у дитини, і можливо вони в змозі оплачувати за навчання.

Ця Постанова 1224 зовсім не передбачає пільгову категорію дітей, які стали круглими сиротами. І виникає питання – що якщо вивільниться місце (це при умові, що воно вивільниться) у вищому навчальному закладі, то на це місце переведуть дитину учасника бойових дій, який загинув на війні, а не круглу сироту, хоча у дитини учасника бойових дій ще, дай бог, жива мати чи батько, ну, хтось загинув – це війна, розумієте, і ми дійсно в боргу перед такими дітьми і їхніми батьками. Але виникає питання, просто елементарне питання от, пане Шаров, до вас, ви так все детально нам пояснили, а що робити дітям, якщо місця не вивільняються у вищому навчальному закладі? Їх що, будуть відраховувати, чи вони будуть чекати якихось соціальних грантів? От питання до вас конкретне.

ШАРОВ О.І. Дуже дякую за запитання.

Насправді кажучи, місця виділяються, місця вивільняються, і ми тоді коли у нас виникають сироти, то як тільки вивільняється місце, а заклад до нас звертається, дозволяємо це місце перекинути з однієї спеціальності на іншу, бо сирота – це пільгова категорія. Ситуації, щоб у закладі освіти не вивільнялися місця взагалі, чесно кажучи, не буває. Єдина різниця, що для сироти ми можемо використовувати місце, яке вивільняється в даному конкретному закладі освіти. А

ось ця абсолютно унікальна одинична Постанова 1224 дозволяє для зазначених там пільгових категорій такий ексклюзив як перекидання місць між закладами вищої освіти. Різниця тільки в цьому. Але насправді кажучи вирішується питання і першого, і другого.

Тепер відносно того, що робити, коли виникають термінові ситуації. З сиротами, до речі, ситуації, коли заклад звертається, а ми не даємо дозволу, не було, це все-таки робоче питання. Бувають ситуації значно складніші з дітьми загиблих, які виникають одразу, абсолютно в будь-який строк і ніяких вакантних місць в закладі немає, а Постанова 1224 дозволяє переведення два рази на рік. Для цього ми дозволяємо рішеннями нашої комісії інший підхід. Якщо виникає така дитина загиблого захисника України поза всілякі періоди, тоді, коли такого місця немає, то ми даємо закладу дозвіл перевести цю дитину на місце державного замовлення з анулюванням першого місця державного замовлення, яке після цього вивільниться в закладі освіти. Дійсно, це може призвести до того, що десь на якусь одиницю буде перевищено технічний обсяг державного замовлення, але оскільки десь в інших закладах в цей час будуть вакантні місця, то загальна кількість не буде перевищувати встановлений Кабінетом Міністрів рівень. Такі поодинокі рішення приймаються не дуже часто, але не можу сказати, що це абсолютні одиниці. Дякую.

КОЛЮХ В.В. Пане Шаров, я зрозумів позицію міністерства, досить детально все розповіли, проте я знову ж таки скажу за цю Постанову 1224. Там чотири пільгові категорії дітей, там немає пільгової категорії дітей "круглих сиріт". Немає. От є чотири категорії дітей. І саме вони мають першочерговість (ви розумієте?) у випадку вивільнення місця бюджетного. Дивіться, я розумію, учасники бойових дій. А якщо, не дай бог, у дитини сім'я загинула від ракетного пострілу, скажімо, у не прифронтовій зоні і дитина стала круглою сиротою? То все одно на її вакантне місце вищий навчальний заклад зарахує дитину учасника бойових дій, тому що вона має першочергове місце.

ШАРОВ О.І. Ви знаєте, всі звернення відносно сиріт розглядаються і вирішуються. На превелике щастя, здобувачів освіти – контрактників, які з інших,

крім війни, причин стають сиротами, повними сиротами під час навчання, дуже невелика кількість, і всі ці питання розглядаються безпосередньо персонально. Єдине, що нам потрібно для цього звернення закладу освіти і в цьому зверненні заклад освіти повинен докласти всі без винятку документи, що підтверджують статус такого здобувача освіти, оскільки самі розумієте, що будь-яке рішення на цю тему, підписане заступником міністра, це таке рішення, яке прийдуть за кілька років перевірять декілька різних перевіряючих органів, чи не було тут якогось зловживання, чи не було тут виходу за повноваження міністерства. Але по сиротах всі питання вирішуються після звернення закладу з усім комплектом документів.

КОЛЮХ В.В. Добре. Зрозуміло. Але все ж таки чи не варто внести зміни до Постанови 1224 і все ж таки цю категорію дітей там прописати?

ШАРОВ О.І. Ви знаєте, якщо покласти руку на серце, Постанова 1224 – це реалізація надзвичайних повноважень Кабінету Міністрів в умовах воєнного стану, вона не ґрунтується на жодному законі, причому абсолютно не ґрунтується на жодному законі. Кабінет Міністрів використав свої надзвичайні повноваження, вони стосуються тільки того, що стосується безпосередньо людей, які постраждали внаслідок війни. Якщо народні депутати України приймуть закон, що 1224 аналогічний механізм буде обов'язковим завжди і для всіх інших, то звичайно, хоча, як на мене, це буде суттєво суперечити цілій низці тих тенденцій, які є, що стосується відповідного використання місць державного замовлення. Але хочу зазначити, що отримують і ті і інші діти, в тому прикладі, який ви навели, місце. Єдине, що по 1224 ми вільніші – ми можемо перекинути місце з іншого закладу, а по сироті буде місце, яке вивільниться в тому самому закладі. Ситуації поодинокі і їх вирішуємо. Ми дійсно мали за останні 2 місяці пропозиції різних громадських організацій – давайте допишемо в 1224, в одному випадку писали про сиріт, в іншому випадку писали про осіб з інвалідністю. В принципі, ми все це розуміємо, але повноважень таких у Кабінету Міністрів відповідно до закону немає. То давайте просто виходити з того, що якщо буде закон, то будемо його виконувати, а так Кабінет Міністрів вирішив у межах своїх надзвичайних повноважень. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Причому вирішив не дуже вдало. Але давайте повернемося до нашої історії. Якщо я правильно зрозумів пана Олега, на першому курсі широкий конкурс, діти вступають, якісь місця вивільняються з причин, про які ми вже говорили, і наприкінці року, ближче до Нового року відбувається перерозподіл цих вакантних місць. Так?

ШАРОВ О.І. Спочатку відбувається перерозподіл місць, які не були зайняті.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Всередині.

ШАРОВ О.І. Так. А потім уже тільки ті, що були зайняті, то пізніше.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А вони перерозподіляються наказом Міністерства економіки, тоді вже всі пільговики входять в цей наказ і по суті за ними йдуть ці місця. Зрозуміло. А на старших курсах як можуть виникати? Тому що вони відраховуються там з бюджету. Скільки їх в середньому по року другокурсників, третьокурсників, четвертокурсників?

ШАРОВ О.І. Ну, скажемо, у нас немає точних даних, скільки

ГОЛОВУЮЧИЙ. Плюс-мінус, сто, тисяча, десять.

ШАРОВ О.І. По 7-10 відсотків місць вивільняється.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кожного року?

ШАРОВ О.І. Кожного року.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тобто справді ви 20 тисяч людей приблизно за цією постановою перевели на вакантні місця?

ШАРОВ О.І. Так. І фактично це означає для системи вищої освіти, що ці здобувачі були переведені на місця державного замовлення без будь-якої додаткової копійки бюджетних коштів. Більше того, заклади вищої освіти перестали отримувати з цих студентів кошти за контракт, хоча, якщо чесно, то з більшості вже і не могли їх отримувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, це питання таке, це припущення, що вони не могли отримувати. Це про інше. Ніхто б вочевидь швидко не робив би цю верифікацію, це подарунком від Мінекономіки про 6,5 тисяч гривень, за які тепер вчителі "мочать" Міністерство освіти і комітет, тому що не було верифікації. Ну і з зрозумілих, до речі, причин, тут немає претензій, до речі, по верифікації до колег. Ніхто б не був спроможний це зробити, особливо в перші тижні війни.

Я трішечки про інше. Але ж не всі були переведені на вакантні місця, правильно? Деяким були додані вакантні місця. І от мене в даному випадку в цьому розподілі 23 тисяч 588 осіб дуже хотілося б подивитись, які пішли на вакантні, ну просто скільки пішли на вакантні, а скільки пішли не на вакантні, яким було додано. Бо насправді оця історія з неврахуванням можливостей єПідтримки, яким було додано місця держави, це означає, що на неї гроші пішли за цими доданими місцями. Правильно? Правильно. І отут вже є невдале рішення цієї постанови, тому що набагато дешевше було профінансувати через єПідтримку закриття контракту.

Ну, наприклад, до речі, як у випадку з Валерієм Вікторовичем, який він навів, дитина стала сиротою от прямо зараз. Від чого не знаю, від ракетного удару в Краматорську на базарі, наприклад, неважливо, це цивільна людина, цивільна дитина, цивільні батьки. Вона не потрапляє під пільгу УБД, це не дитина загиблого воїна. Але якщо б у нас був механізм єПідтримки, який міг би цій дитині просто оплатити її контракт, ну, це по-перше, була би непогана соціальна функція держави або виконання соціальної функції, а по-друге, це дешевше, ніж віддати їй бюджетне місце з точки зору держави. 20 тисяч в середньому вартість контракту тих, хто були переведені, ну так з цієї таблички величезної на 23 тисячі людей, яку я продивився, ну, приблизно 20 тисяч. І держава платить 55. В умовах, коли ми живемо в борг інших країн, ну, колеги, давайте бути більш відповідальні. Якби ми цю постанову прописали, що вони переводяться на вакантні бюджетні місця, а іншим, яким не вистачило вакантних бюджетних місць, дається єПідтримка для погашення контракту, то, мені здається, це було б чесніше і ефективніше. Але для цього, мені здається, що декілька міністерств, як Міністерство освіти і науки, Міністерство економіки, Міністерство фінансів, вочевидь, повинні якимось разом сісти і проговорити цю проблему. Я так розумію,

що в Постанові про державне замовлення 2023 року, я пам'ятаю, на наше питання, чому ми цього року раптом збільшили "Право", "Журналістику" і все інше, ви також казали про те, що оце ті бюджетні місця, які нам треба додати, правильно, для того щоб виконати Постанову 1224. От чому я запитав в одному з перших пунктів, про який я сказав, що не виконано, обґрунтування цих цифр і цього збільшення. То я хочу подивитися, скільки ми закладаємо зараз бюджетних місць на державне замовлення за ціною 55 тисяч гривень, чому ми їх додаємо, скільки ми їх додаємо, скільки цих дітей буде переведено замість того, щоб запровадити єПідтримку. То мені здається, що цими не найкращими рішеннями ми зменшуємо наші кошти в державному бюджеті, яких нам так хронічно не вистачає. Я впевнений, що система освіти з радістю би ці додаткові декілька сотень мільйонів гривень або навіть хоча б десятків, так, знайшла б куди витратити зараз - на бомбосховища, яких нам хронічно не вистачає, і на інші напрямки. Тому от цю інформацію ми обов'язково запитаємо, оскільки все ж таки мене цікавить це переведення, ви, будь ласка, запишіть у рішення комітету, сформулюйте його дуже конкретно, для того щоб ми ці цифри отримали.

ШАРОВ О.І. Я не готовий в повному, звичайно, обсязі відповісти на це питання в межах тієї інформації, яка в мене зараз тут присутня. Фактично кажучи, з тих місць, по яких переводило Міністерство освіти і науки, тут по інших державних замовниках цих місць немає, ми 13 з "хвостиком" тисяч перевели за рахунок вакантних місць і 10 тисяч приблизно за рахунок місць державного замовлення. Але хотів би зазначити, коли ми переводили за рахунок місць державного замовлення, державного замовлення 2022 чи 2023 років, то жодної додаткової гривні по бюджету на ці місця, крім того, що вже на той момент було асигновано державним бюджетом, насправді кажучи не отримувалося. Тому це не йде мова про те, що це були додаткові кошти, які в цій ситуації були надані з державного бюджету. Це було більш ефективне використання уже асигнованих з державного бюджету коштів. І саме це в даному випадку дозволяє сказати, що насправді прямих коштів не витрачалося. Більш того, ми маємо один цікавий кейс весни 2022 року. Ми не відразу прийшли до Постанови 1224, насправді кажучи, це був альтернативний підхід, який Міністерство освіти і науки запропонувало

після зустрічі Президента зі студентами 19 травня. А оскільки на той момент була вже спроба реалізувати перший і дуже прямий підхід, із того мало що гарного вийшло. Спочатку було ухвалено рішення, що ті студенти, які потрапили в таке скрутне становище, державний бюджет виділить державним замовникам кошти і ті заплатять закладам за контракти. І ці кошти були виділені з резервного фонду Кабінету Міністрів, наприклад, Міністерство освіти і науки отримало 86 мільйонів 814 тисяч гривень. А ось далі розпочалися пригоди. Виявилось, що для того, щоб оформити абсолютно всі документи, які потрібно для того, щоб можна було заплатити ці кошти, потрібно оформити стільки документів, що в умовах переміщених закладів, переміщених здобувачів... Це ж не ті, вибачте, здобувачі, які весь час навчалися в львівських університетах. Це ті люди, які навчались в університетах донецьких, херсонських. Це ті люди, території яких потрапили під зони активних бойових дій. То в установленій строк оформити всі документи вдалося тільки для того, щоб використати з усієї тієї суми 4 мільйони 563 тисячі гривень. І то вони були використані вже під кінець року, тоді коли заклади освіти більш ніж пів року чекали відповідні гроші, а самі студенти виявлялися боржниками, з купою відповідних наслідків. Тому тоді, коли стало зрозуміло, що цей механізм не працює, я не готовий сказати абсолютно про всі нюанси бюджетного законодавства, але наші фінансисти дуже наполегливо намагалися це реалізувати і воно не виходило, тільки тоді ми запропонували і було підтримано на дуже різних рівнях, включаючи Прем'єр-міністра України, щоб зробити механізм 1224. А якщо той механізм по резервному фонду в законодавство вписувався достатньо просто, то я ще раз хочу зазначити, 1224 вписується в законодавство тільки з точки зору надзвичайних повноважень Кабінету Міністрів у воєнний час. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. ... у мене є підозра, що Кабінет Міністрів, маючи ті надзвичайні повноваження, які йому надала Верховна Рада в перший день вторгнення, міг би реалізувати будь-яку концепцію насправді, і не тільки цю.

Але в 2023 році ми ж додаємо бюджетні місця, правильно? Це вже будуть додаткові бюджетні місця, за якими підуть гроші.

ШАРОВ О.І. Сергію Віталійовичу, насправді кажучи, гроші вже виділені. Від того, що додалися бюджетні місця, жодна додаткова копійка не виділилася. Фактично це йде мова про зменшення державного замовлення вступників 2023 року.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я очікував цю відповідь, що зайвий раз доводить всю маразматичність взагалі системи державного замовлення (вибачте за не зовсім парламентську лексику), яка в нас є, коли у нас навіть гроші додаткові не виділяються, просто виділяються якісь бюджетні місця, і ми робимо вигляд, що ми замовляємо якихось спеціалістів, що в принципі абсолютно не так. Я думаю, ті, хто подивляться ці дві трансляції, а потім подивляться аналітичний звіт, який ми напишемо, коли повністю всі ці документи оберемо, просто зрозуміємо, що це мертва система, яку взагалі не варто утримувати. Але вона коштує для нас 47 мільярдів на рік. Інша теж буде... Жодних проблем немає, давайте просто називати своїм ім'ям ті речі, які відбуваються. Це взагалі недержавне замовлення, і взагалі воно жодного відношення до двох слів "державне" і "замовлення" не має, а якщо має, то тільки в тій частині, що гроші витрачаються з державного бюджету, тому слово "державне" в принципі там може бути. Всього іншого там, колеги, немає. І це власне те, що хотілося б дізнатися насправді.

Ми окремо поговоримо, ми вже в принципі маємо достатньо документів для того, щоб зрозуміти, як воно ще формується, це буде ще окрема дивина, коли вона формується просто університетами під запити, по великому рахунку, окремих кафедр – отак формується державне замовлення, жодним чином ніяк не враховуючи розвиток суспільства, потребу, зміни в економіці, перехід від індустрії 2.0 до індустрії 5.0, як казав один з наших колег, і так далі. Колеги, це трішечки сумно.

Інша річ, на яку я хочу звернути увагу, це знову-таки підготовка наших тих, кого ми знову називаємо підготовкою за державним замовленням на прикладі вчителів – про ефективність використання цієї всієї системи. У нас приблизно 15 тисяч вчителів готуються кожного року. У 2021 році був проведений Міністерством освіти досить глибокий аналіз працевлаштування випускників, в принципі, за такою професією як освіта та педагогіка, за цією галуззю, було ще

проведено глибинний аналіз, чи працюють вони в професії. І отут у нас раптом... Аналізували 2018 рік. У 2018 році, до речі, ми просили це зробити пунктом 4, який не виконали, самі приблизно порахували. У 2018 році ми випустили приблизно 15 тисяч вчителів. З них у професію дійшло 17 відсотків. Це тільки ті, хто навчався за державним замовленням. Це тільки ті, кого готувала держава. А тепер давайте уявимо і собі просто порахуємо: от 83 відсотки не дійшло до професії. Де вони? В різних місцях, але тільки не в своїй професії.

Так от, вартість середня підготовки одного року одного спеціаліста складала 35 тисяч гривень. Помножимо 35 тисяч гривень на 4 роки підготовки щонайменше бакалаврата, ми не будемо вже чіпати магістратуру, відповідно ціна 140 тисяч гривень. 140 тисяч гривень давайте порахуємо на кількість тих, які не дійшли до своєї професії, і виявиться, що приблизно 2 мільярда гривень ми витратили на підготовку за державним замовленням, як ми їх називаємо, витратили на підготовку вчителів, які не дійшли до професії. Тоді давайте називати речі своїми іменами. І якщо ми можемо дозволити собі витратити 47, давайте витратимо 94, зробимо безкоштовну вищу освіту, як в Німеччині, якщо ми собі можемо це дозволити, і будемо це називати своїми іменами, що у нас університети виконують соціальну функцію. Соціальну функцію. І нехай усі навчаються безкоштовно. Давайте перестанемо гратися в контракти, в якість, ще в щось, ми просто будемо фінансувати університети так, як вони захочуть.

Давайте запропонуйте, я не проти. Але давайте не будемо перекладати все ж таки і виправдовувати те, що ми готуємо за державним, поки воно називається, замовленням, за яким ви, до речі, готуєте постійно середньострокові прогнози навіщось (правда?), які абсолютно не корелюються з державним замовленням, і ми витрачаємо на це кошти шалені щорічно просто для утримання системи. Давайте називати речі своїми іменами. І тоді немає сенсу нам цим займатися, немає сенсу нам змінювати закони про вищу освіту, думати, як ми будемо входити в Європейський Союз. Увійдемо, як Німеччина, з безкоштовною вищою освітою для всіх. Я теж погоджуюсь. Але давайте тоді якось прийдемо до якогось рішення. Бо якщо ми говоримо, що у нас не працює система, а ми говоримо про те, що ми виховуємо дитину, ціннісного громадянина при цьому, і це також того вартує, тоді давайте перейдемо повністю на державне фінансування і забудемо, і

будемо чудові, до речі, для виборців. Шикарний крок перед наступними виборами. Давайте за пів року до їх оголошення обов'язково це запропонуємо. Ідея буде класна. Колеги, я до того, якщо у інших не доходили до цього руки 30 років, це не говорить про те, що нам треба виправдовувати цю систему. Залежить від місця сидіння. Я теж можу або виправдовувати, або критикувати, це абсолютно нормально, це наша професія – говорити. Але давайте все ж таки робити якісь конкретні кроки. І у зв'язку з цим у мене є пропозиція перейти якраз до доповіді двох доповідачів, тому що я знаю точно, що Міністерству освіти і науки є що запропонувати у вирішенні цього питання, і у Міністерства економіки теж. Давайте вже тоді перейдемо. Ми з минулим, будемо вважати, що ми на зараз завершили, ну просто поставили три крапки або запитали додаткові документи, так? Давайте тепер перейдемо до частини майбутнього. Пане Михайле.

ВИННИЦЬКИЙ М. Якщо так, то я попрошу, якщо можна, щоб слайди показати. Як ви побачите зараз з першого слайду, ми не використовуємо словосполучення "державне замовлення", ми говоримо про реформування системи бюджетного фінансування здобуття вищої освіти. А тепер у нас залишається в нашій концепції все-таки певний елемент державного замовлення, про нього зараз, попрошу, трошечки поговоримо.

Але концепція виглядає фактично таким чином, що є певне асигнування на вищу освіту, яку і ми... . А зараз я хочу звернути увагу, що мова іде тільки про вищу освіту, так що те, що Сергій Віталійович, наприклад, сьогодні звертав увагу на дуже потрібні спеціальності робітничі в контексті, наприклад, відновлення там Каховської ГЕС і так далі, мова іде про фінансування вищої освіти в даному випадку, де ми маємо певну суму асигнувань кожного року. Цього року згадувалася цифра 47 мільярдів, і здається мені, що це є значно більше, ніж тільки іде на вищу освіту. Тут включається так само і фахова передвища, і інші рівні.

Але, тим не менше, є певна цифра і ця цифра Перепрошую, якщо можна, на секундочку назад. Ця цифра розподіляється на загальні дві категорії. Є певні спеціальності, які залишаються все-таки за державним замовленням – це ті спеціальності, які можна прогнозувати їхні потреби в ринку праці, мається на увазі: педагогіка, медицина, деякі спеціальності, які критичні для розвитку

держави. Ну і відповідно там так само входять військові спеціальності і магістерські програми, які потрібні для підготовки фахівців саме для держсектору. Але частина мала би йти через так звані гранти. Зараз на сьогоднішній момент у нас є такий приблизно розподіл, якщо говорити про 2022-2023 рік. Ми маємо 60 відсотків наших студентів, які проходять за системою контрактів, відповідно мається на увазі, що держава платить нуль відсотків вартості навчання, і 40 відсотків плюс-мінус там ще є маленька частина, які там отримують якісь кредити і ваучери і так далі, але це менше, як ви бачите, 0,1 відсотка. Але система базується на тому, що 40 відсотків отримують або повну підтримку, а 60 відсотків отримують нульову. Якщо можна наступний слайд. До чого ми прагнемо? Прагнемо до того, щоб у нас появилася територія співфінансування. Отже, у нас залишиться певна частка студентів, які отримують стовідсоткову оплату вартості навчання від держави – це те, що ми і надалі будемо називати державним замовленням. Ми отримаємо так само певну частку вступників чи студентів, які будуть на контракті. І ми прагнемо до того, щоби приблизно, давайте так, 55-60 відсотків у нас виходили, перепрошую, 45-50 відсотків виходили на те, щоби ми мали територію співфінансування. І зараз я хочу трошечки поговорити про те, але наступний слайд покаже, що в нас є зараз. У нас зараз є державне регіональне замовлення, яке іде на загальний фонд, пільговий довгостроковий кредит, де фінансовий агент є заклад, маємо певну маленьку частину, яка проходить за ваучерами, але дуже-дуже маленька частина. Ну, і кошти фізичних і юридичних осіб, які на сьогоднішній день це 60 відсотків від системи фінансування.

До чого йдемо? Державне регіональне замовлення залишається, але у нас появляється державна фінансова підтримка, отже, державні гранти через механізм співфінансування, які мають іти у спеціальний фонд. Це дуже важливо, тому що все-таки ми з 2014 року рухаємося в сторону збільшення взагалі автономії закладів, і в даному випадку якраз це є певний чинник цього.

Далі. Пільговий довгостроковий кредит, де фінансовий агент стає банк, а не заклад, і далі ваучери через Державну службу зайнятості, які все-таки ідуть на законопроект чи будуть регулюватися законопроектом, до якого ми ще будемо повертатися очевидно – це освіта дорослих. Наступний слайд.

Частка бюджет – держава платить 100 відсотків. Що ми тут бачимо? Це на суспільні потреби, безпека, оборона, державний сектор, медицина і інші спеціальності, які є так чи інакше тими, які можна прогнозувати, по-перше, потреби, а по-друге, ті, які безпосередньо потрібні для розвитку держави. Передбачається право державного замовника і обов'язок здобувача на контрактне відпрацювання за розподілом після здобуття певного рівня освіти. Ми розуміємо всю чутливість цього питання. Ми бачимо, що такі контракти могли би бути підписані після 50 відсотків строку навчання, відповідно не в 17 років, а вже після другого року навчання на бакалавраті, наприклад, і після контрактування стипендія мала б бути суттєво збільшена. Мається на увазі, що після того як контракт підписаний, вже не просто академічна стипендія, як сьогодні на рівні 2 тисяч гривень, а на рівні мінімальної заробітної плати. Пільговикам надаються місця у межах квот, ми це бачимо. І кошти між закладами мали б обов'язковими – ми на цьому будемо наполягати, що Постанова 1146 про формульний розподіл, як ви знаєте, вона є зараз зупинена до 1 січня 2024 року. Ми будемо наполягати на тому, що вона має все-таки повернутися з 1 січня.

Відмовляємося від державного замовлення на заочну форму і на молодших бакалаврів, і скорочуємо державне замовлення на некон'юнктурні спеціальності до рівня фактично набору 2023 року, на кон'юнктурних дуже радикально.

Що зараз відбувається? Про які ми спеціальності говоримо, коли ми говоримо про державну підтримку і про ті, які мають і надалі йти за державним замовленням? Ми бачимо, що освіту ми можемо в принципі прогнозувати, а є питання стосовно відпрацювання, є питання стосовно працевлаштування і так далі, про які Сергій Віталійович сьогодні говорив. Але ми можемо прогнозувати, що нам буде потрібно за спеціальностями освітніми, а так само і для держави потрібні так звані STEM-спеціальності і відповідно природничі науки, математика, статистика, далі інженерія у нас і, очевидно, в період відбудови ми будемо бачити дуже велику потребу в будівництві, в цивільній безпеці, далі воєнні науки, транспорт. Це все речі, які залишаються в системі державного замовлення. І я нагадаю, що, в принципі, зараз виходить так, що приблизно половина, наступний слайд, половина у нас залишається в державному замовленні, а друга половина студентів буде йти через територію

співфінансування. Тут треба трошечки більш, зараз покажу деякі моделювання. Але про що іде мова? Мова іде про призначення державної фінансової підтримки для молодих громадян, які мають середній або високий рівень академічних результатів. Надається вона як безповоротна допомога, без додаткових умов, у межах звичайного строку навчання і індексується до індексу споживчих цін. Доступна вона є до закладів усіх форм власності. І надається здобувачам, які вступили на контракт, тому може надаватися не на повну суму і йде до спеціального фонду. І я на це хочу звернути увагу, тому що можуть бути передбачені декілька категорій від, наприклад, 15 до 50 тисяч гривень на рік у поточних цінах. Мова іде про таку собі шкалу, якщо хочуть. І можете так само говорити про ексклюзивні державні гранти фонду Президента, доплата за навчання на військовій кафедрі і того типу ще механізми.

Пільговий довгостроковий кредит, ви тут бачите на слайді, і насправді я на ньому зараз не буду зупинятися, можливо, що будуть якісь запитання до цього. Хотів би, якщо ваша ласка, перескочити до наступного слайда.

Мова іде про моделювання, яке ми зробили на базі вступу 2023 року. Отже ви бачите, що ключова сума насправді 6 мільярдів 250 мільйонів гривень, із яких 4 мільярди йшли на підготовку бакалаврів. Якщо подивитися тепер, я хочу на це звернути увагу, що мова іде про вступників. Тому що доведено до МОН на 2023 рік було 17 мільярдів, але це на всі роки навчання. Так що мова іде тільки про вступників цього року. Якщо можна, наступний слайд тоді подивитися, от ми маємо цифру 6 мільярдів гривень, ви бачите, це сума до використання стосовно щорічного вступу. Підхід не змінюється для магістрів, не змінюється для аспірантів, не змінюється для докторантів. Відповідно ми зараз із цієї нашої цифри забираємо приблизно 2 мільярди гривень, нам залишається 4 мільярди 300, якщо не помиляюся. А державне замовлення за новими підходами, отже, це мова йде про спеціальності особливої підтримки, там залишається 2 мільярди. Пільговики закладені 460 мільйонів і кон'юнктурні спеціальності – маленька кількість, яка так чи інакше має потрапити в державне замовлення. А 1 мільярд 500 іде на державні гранти. Отже, відсоток грантів – це 36 відсотків від загальної суми бюджетних асигнувань, а насправді по кількості студентів ми охоплюємо там набагато більше. І зараз я покажу, як це працює.

Отже, тих 1 мільярд 500, ви бачите, що вони розподілялися би за певною шкалою, де 5 відсотків отримали би найвищий рівень фінансування, мається на увазі стовідсотковий, а даліше на підставі НМТ чи ЗНО фінансування зменшується: там 70 відсотків, 50 відсотків і 30 відсотків, як ви бачите. І тут є певний елемент наповнення фонду пільгового кредитування.

Наступний слайд, якщо можна. Тут ми бачимо що? 4 мільярди 178 мільйонів гривень, це була та сума, яку, можливо, ви пам'ятаєте як витрати на бюджет на освіту бакалаврів по вступу цього року. Це фактично та сума, яка закладена цього річчя. Вона розподілена, 76 тисяч 580 бакалаврів-вступників отримали цього року бюджетні місця.

Якщо би ми перейшли цього року на систему, про яку йде мова, мається на увазі гранти плюс держзамовлення, державне замовлення на бакалаврат, де є стовідсоткова оплата, ми забрали з цієї суми 4 мільярди 2,6 мільярда, відповідно 48 тисяч осіб, 48 тисяч 843 особи були би вступниками за традиційною системою державного замовлення, але тільки на певну обмежену кількість спеціальностей. А 1 мільярд 500 розподілилися б тепер між 58 тисячами ще осіб. Про що йде мова? Мова йде про те, що ми збільшуємо суму вступників, які отримують хоча б якусь державну підтримку на 40 відсотків за цим моделюванням.

Ми розуміємо, що та державна підтримка не є стовідсоткова, як зараз, але так чи інакше мова йде про збільшення кількості від 76 тисяч до 107 тисяч. Збільшуємо кількість вступників, які отримують державну підтримку.

Остання річ – це такі собі, як-то кажуть, підказки для тих речей, які мають бути впроваджені. Тут насправді, перепрошую, є певна "опечатка", тому що це не 72-а стаття, а 71-а, вибачайте. Але мова йде про те, що ми маємо повернутися до індикативної собівартості навчання і так чи інакше, якщо ми говоримо про гранти, то це і є засобом фактично введення трошечки більшої кількості грошей в систему. Контракти на відпрацювання державного замовлення, про які вже йшла мова, це з початку третього року навчання, і стипендії на рівні мінімальної заробітної плати. Відмова від державного замовлення на молодшого бакалавра і заочну форму, визначення спеціальностей, які фінансуються через гранти, індексація суми державного гранту за індексом споживчих цін.

Ну і що потрібно для бюджетування? Це кількість державного замовлення за спеціальностями. Тут, очевидно, іде певне прогнозування, яке ми з пані Тетяною вже проговорили стосовно тих спеціальностей. Ми не намагаємося зараз, це дуже важливо, ми не намагаємося зараз прогнозувати, а скільки нам через 5 років буде потрібно правників чи економістів, тому що це неможливо прогнозувати, ми прогнозуємо ті спеціальності, які реально ми можемо прогнозувати. А це мова йде про ті, які так чи інакше будуть однозначно потрібні для держави і для суспільного розвитку. Далі ми маємо встановити суму коштів на гранти, кошти на ваучери (це освіта дорослих), ну і кошти на фонд розвитку, які би мали йти за окремою бюджетною програмою. Ну і відповідно запуск пільгового кредитування через державні банки. На тому завершую.

Дякую за увагу. Якщо є питання, з приємністю відповім.

ГОЛОВУЮЧИЙ. У мене є одне. Я думаю, що трішки ж про "Різне" буде, правда? В межах обраних спеціальностей, так, тому що це буде наш профільний закон, сто відсотків, в будь-якому разі. У мене є запитання: чи планується забезпечити механізм заборони перерозподілу місць державного замовлення, які почнуть вивільнятися між спеціальностями? Розумієте, чому запитав, так?

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. *(Без мікрофону, не чути).*

ВИННИЦЬКИЙ М. Я думаю, що це дуже правильно пані Тетяна відповіла. Якщо у нас не буде іти за державним замовленням, за цією системою стовідсоткової оплати, яка є зараз, не буде тих спеціальностей, які є те, що ми називаємо кон'юнктурними ...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, по декілька їх все одно буде, ви все одно по декілька місць виділите. Я до чого? Якщо, ну, умовно, атомна енергетика потрапляє в те, що державі потрібно саме нормальне державне замовлення (так?), то якщо там буде недобір, вони будуть перерозподілятися потім якимось категоріям потенційних потім пільговиків на кон'юнктурні спеціальності? Якщо ви механізм забезпечите, що цього перерозподілу не буде, нехай вони просто згорають.

ШАРОВ О.І. Сергію Віталійовичу, я думаю, що навіть на рівні законопроекту тут доведеться дозволити хоча б у межах галузі щось подібне робити. Тому що якщо заборонити це між спеціальностями, система зовсім втратить гнучкість.

ВИННИЦЬКИЙ М. Мені здається, що тут правильно підказав власне Олег Ігорович, якщо ми зараз, як ви знаєте, проходимо певне громадське обговорення нового переліку галузей і спеціальностей, якщо у нас зараз залишаються достатньо широкі галузі, то в межах галузі цей перерозподіл може бути необхідний. Але треба розуміти, що в даному випадку ми говоримо про значну меншу кількість ніж та, на яку ви щойно звернули увагу. Тому що мова іде про приблизно половину тих студентів, яких ми зараз набираємо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги.

ГРИЦУК Р.П. Дякую за цю презентацію і за згадку Закону про освіту дорослих і про ваучери. У мене питання до грантового фінансування. Ми прив'язуємо 100 відсотків фінансування конкретно обраної випускником спеціальності до відсотку фінансування чи до просто суми? Пояснюю. Умовно, 50 відсотків, які у вас там написані, 16 тисяч гривень, це може бути повне фінансування якогось регіонального закладу вищої освіти, і там буде повне фінансування. З іншого боку 55, яким ми поставили 100 відсотків, якщо дитина обере якийсь найкращий приватний заклад, найдорожчу спеціальність – ... *(нерозбірливо)* цього не вистачить. То ми до чого тут прив'язуємося? До грошей чи до відсотку тої обраної дитиною спеціальності?

І друге питання. Якщо до грошей, то, умовно, питання: у мене 55-100 відсотків, але я обираю регіональний, найближчий до себе з 16-и. Чи є оця от різниця, дельта, яка є на користь дитини і якимось чином може бути ним використана? Тобто, умовно, питання – ми про абсолютні цифри, абсолютну суму говоримо, чи ми говоримо про відсоток в залежності від обраної спеціальності?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чи ми введемо індикативну собівартість на рівні 100 відсотків.

ВИННИЦЬКИЙ М. Дивіться, ідея зараз крутиться навколо того, що гранти є на суму грошей, а не на відсотки. *(Шум у залі)*.

Тоді до другого питання. Власне тоді може бути така ситуація, що, наприклад, давайте візьмемо дуже популярну спеціальність, "Право" – вона може коштувати, грант може бути там на 50 тисяч, наприклад, для дуже здібного вступника, в умовному університеті Шевченка чи в Могилянці право буде коштувати 100 тисяч, відповідно 50 тисяч це насправді буде тільки 50-відсотковий грант, а в регіональному закладі ближче, наприклад, на півдні чи на сході він може коштувати справді тих самих 50 тисяч. Насправді ми маємо розуміти, що це ринковий механізм, і це означає, що деякі гранти будуть насправді не покривати стовідсотково. І ми розуміємо, що якщо вони будуть по відсотках прив'язані, тоді ми будемо мати проблему, що відтік так чи інакше в регіони буде. А ми, власне, не хотіли би.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви не зможете спрогнозувати бюджетні витрати. Питання: а якщо буде більше, якщо грант буде більше, ніж вартість навчання, що тоді з цими залишками?

ВИННИЦЬКИЙ М. Сергію Віталійовичу, ми над цим питанням якраз дуже багато думаємо. Одна з ідей, яка поки що, я не впевнений, я її озвучую як ідею, я вас дуже прошу, шановні журналісти, які, можливо, нас слухають, зараз не казати, що це є вже прийнято, це як ідея, що додаткові гроші, якщо вони є, якщо ціна, умовно кажучи, контракту є менша, ніж грант, відповідно додаткові кошти можуть бути витрачені на оплату гуртожитку. І це насправді була би хороша підтримка саме регіональних закладів. Але як це прописати на рівні бюджетних витрат, поки що ми ще над цим питанням думаємо.

ШАРОВ О.І. Пане Романе, можна я ще додам до попереднього вашого питання. Коли ми стали це все розраховувати, у нас з'явилася одна пропозиція по тому, як дивитися на те, що спеціальності можуть мати різну вартість. Застосовувати до однакових сум при певній кількості балів індекси спеціальностей, передбачені Постановою 1146. Цей інструмент у нас є. Начебто це нескладно, але загальна сума стає настільки важко передбачувана, що нам тоді

доведеться записувати в законі, що коливання грубо кажучи, плюс-мінус два відсотки загалу не є порушенням Бюджетного кодексу.

ГРИЦУК Р.П. Тому дивіться, зараз, роздумуючи цю історію, якщо ми таким чином формуємо, чи не робимо ми підтримку університетів оцими грантовими історіями, які, скажемо, або занижують, або у них якість відповідає 50 відсоткам цього гранту? Тому що вигідно йти людині, яка 50 відсотків отримала грантове фінансування, в університет, щоб не доплачувати, і вигідно йти людині, яка отримала 100 відсотків, бо може покрити гуртожиток. Тобто розумієте, знову ж таки, чи не може це бути таке, що те, що ми кладемо 50 відсотків, більше коштів підуть в середні університети? Тим самим

ШАРОВ О.І. Ні. А знаєте, що спрацює? Інший механізм. Справа в тому, що право на грант виникатиме в тому випадку, якщо людина на ЗНО буде демонструвати, вступник, середні і високі результати. Є різні підходи, від самих м'яких – конкурсний бал 150, до найбільш жорстких – 3-4 предмети 150. Ось ця категорія, яка потрапляє під середні і високі рівні, вона не сильно розмінюється на такі слабенькі університети. Я розумію, що якісь одиничні приклади знайдуться, без цього не обійдеться, але системно - ні.

А ось ці люди, які якраз готові розмінятися і які мають бали там між 100 і 150, то достатньо великий буде відсоток тих, хто готовий розмінятись, вони на грант розраховувати не зможуть, щонайбільше на кредити.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. *(Не чути).*

ШАРОВ О.І. Ні. Починається грант, мінімальна вимога гранту 150. Тільки питання, 150 конкурсний бал чи 150 три чи чотири сертифікати – це тема, на яку не готові сьогодні ще.

ГРИЦУК Р.П. І я б тоді додав взагалі-то. О'кей. Це ті побоювання, які у мене були. Аргументи, те, що дійсно будуть навпаки добирати десь гроші, щоб в якісніший університет піти. До аргументів, які тут не прозвучали, а по суті є, це те, що ми приватну освіту, у нас дійсно рівність засновників між різними типами освіти приватної і державної форми власності університетами вирівнюємо. По суті зараз цього немає, так?

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Чому? Зараз державне замовлення приватні можуть отримати.

ГРИЦУК Р.П. А, все, вибачте.

ВИННИЦЬКИЙ М. Теоретично можуть отримати. Але мені здається, що не хочуть, тому що там пов'язані є. Мало дають.

ГРИЦУК Р.П. О'кей. А гранти хотітимуть? Тобто умовно скаже: "Ви гарно придумали, але ми по грантах не беремо".

ВИННИЦЬКИЙ М. Дивіться, гранти хотітимуть з одної простої причини. Тут гранти заходять, так чи інакше, умовно кажучи, як сказав сьогодні Сергій Віталійович, як є Підтримка. Мова іде, на телефоні ти отримуєш певну кількість грошей і ти можеш ці гроші принести в будь-який заклад освіти і можуть вони бути використані тільки для освіти. І якщо це є більше, ніж ціна освіти, ну тоді вже треба буде, власне, те питання, яке ви, Романе Павловичу, говорили стосовно того, чи, наприклад, там можна на гуртожиток витратити?

Але факт того, що це знімає питання для приватників. Тому що приватники зараз бояться того, що у них раптом появляється фактично ...

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. *(Не чути)*.

ВИННИЦЬКИЙ М. КРУ і так далі. А тут це просто форма грошей, яка є оцифрована як грант.

ГРИЦУК Р.П. Я думаю, що приватники будуть щасливі насправді.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так. Так, пані Тетяно, будь ласка.

БЕРЕЖНА Т.В. Дякую за нашу співпрацю, бо вона дуже чітко підсвічує ті проблеми, які є і в сфері, за яку відповідальне і Міносвіти, і в тій сфері, за яку відповідальне Міністерство економіки. І ви могли зрозуміти, що відповідно до пропозиції, яку дає МОН, ми... Я, до речі, ... *(нерозбірливо)* малі цифри, щоб розуміли.

Відповідно до тої пропозиції, яку пропонує МОН, ми всі розуміємо, що тепер державна підтримка або державне замовлення (нехай ми так його будемо ще називати історично) буде стосуватися лише певної вибраної кількості спеціальностей, які є важливі для держави, для її розвитку, для економіки, військові і так далі. І Міністерство економіки буде робити прогноз тільки на ці спеціальності. Тому що на інші спеціальності, кон'юнктурні, про які ми багато згадували, цей прогноз просто не потрібен. Крім того, друга річ важлива, яку ми пропонуємо, це те, що ми будемо робити прогноз не лише на основі даних статистики і замовників, тому що ці дані, по-перше, не дають всієї картини того, куди рухається держава і де ми є зараз. Друге, вони є недостатніми. І тому друга пропозиція реформування в сфері Міністерства економіки буде стосуватися того, що ми будемо використовувати для середньострокового прогнозу не лише дані статистики і ті, які зараз закріплені в конкретних актах.

Як ви можете побачити з цієї презентації, яка є лише концепцією того середньострокового прогнозу, який ми будемо робити в разі, скажімо, затвердження концепції МОНу, ми вже готуючи середньостроковий прогноз на 2024 рік, використали дані Ukraine Facility Plan, тому що ми розуміємо, що в разі проведення певних реформ у пріоритетних секторах буде необхідна потреба в спеціалістах у цих секторах. Друге, що раніше ніколи не враховувалося, це макропрогноз Мінекономіки. Дивно, але він ніколи не використовувався в середньостроковому прогнозі. Бачили як виглядає... Ви, мабуть, бачили, тому що ви отримували від нас, як виглядає середньостроковий прогноз.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це катастрофа. Я подивився цю табличку. М'яко кажучи, не інформативна і не релевантна.

БЕРЕЖНА Т.В. Пам'ятаю ваш вступ про те, що ми не будемо говорити про минуле, але принагідно зазначу, що прогноз, який був надісланий за 2020 рік містив середньостроковий прогноз на 2023 рік. Тому він був отриманий державними замовниками. Можу вам прямо показати. Він тут є на передостанній сторінці. Це не суть, тому що він був надісланий на майбутнє.

І окрім того, готуючи середньостроковий прогноз раніше історично, ми опитували замовників, проте ми не опитували роботодавців. І знову ж таки наш прогноз справжній, реально інформативний, повинен буде ґрунтуватися також на опитуванні роботодавців. Ми вже попередньо за допомогою Європейського банку реконструкції і розвитку провели таке дослідження і маємо попередні висновки. Крім того, ми нарешті отримали дуже цікавий, до речі, я також дам вам його на ознайомлення не лише в форматі презентації і витяжки, а і у форматі повного документа, прогноз від Міжнародної організації праці. Він неймовірно цікавий і неймовірно обґрунтований, бо вони отримували мікродані, які їм надавалися в тому числі з погодженням Служби безпеки України. Це дуже цікава інформація.

Тобто до чого я веду? Що друга реформа, яку ми пропонуватимемо як Мінекономіки, ми будемо враховувати набагато повніші джерела для того, щоб визначити, куди рухається економіка держави. Бо ті, які зараз є, по-перше, відсутні, наприклад, статистика. По-друге, не релевантні.

Тому на сторінках цієї презентації ви зможете подивитися, що ми вже отримали за результатами аналізу макропрогнозу. Ми ще продовжуємо аналізувати відповіді від замовників, тому що ми цього року звернулися до них дуже задалегідь і отримали 70 відповідей, продовжуємо отримувати. Далі це прогноз МОП, крім того, опитування роботодавців. І, в принципі, це ті джерела, на яких ми будемо ґрунтувати наш середньостроковий прогноз в 2024 році. І що також хотілося б додати як третю важливу частину пропонованих нами реформ, це те, що я намагалася донести також на нашій попередній зустрічі. Навіть після того, як державні замовники отримали середньостроковий прогноз від Міністерства економіки, вони надсилають своє бачення державного замовлення, і в Мінекономіки немає жодних інструментів сказати, що ви щось зробили не так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Запропонуйте ці інструменти.

БЕРЕЖНА Т.В. Абсолютно. Тому та концепція, яка буде розроблена, ті нормативно-правові акти, які будуть іти пакетом до законодавчої ініціативи Міносвіти, я думаю, що без сенсу робити це зараз в старій системі, буде безпосередньо це пропонуватись. Ми зробили навіть додаткову річ, коли

формували державне замовлення на 2023 рік, коли ми отримали від державних замовників все, як завжди, ту саму кількість юристів, економістів і так далі, ми їм написали, у нас є лист від 5 травня 2023 року, що у нас є війна, стратегія безбар'єрності затверджена, потреба в соцпрацівниках, ерготерапевтах і так далі, і тільки три замовники відредагували своє державне замовлення. Ви бачили, так. Тобто нами був зроблений такий крок. Проте зараз, в сучасній концепції, ми хочемо зробити цю можливість не дискреційною (хочеш – не хочеш), а обов'язковою. Якщо щось не співпадає з нашим баченням професій, спеціальностей для розвитку економіки, ми зможемо державним замовникам сказати: "Ні, ти маєш зробити по-іншому". Тому це власне ті 3 речі, які ми пропонуємо. Я не дивилася, що бачили наші колеги онлайн... *(Шум у залі)*.

Тому ми готові слухати пропозиції комітету в цьому напрямку, плідно співпрацювати з Міністерством освіти як головним замовником, які бачать загальну концепцію, формувати державне замовлення чи державну підтримку (давайте називати її правильно) у тих сферах, які є ключовими для розвитку економіки. І ми справді зацікавлені в тому, щоб ці 47 мільярдів, чи скільки це було, були використані для того, щоб реально допомогти нашій економіці, а не хаотично, як це відбувається зараз. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. От власне добре, що ми прийшли до цього на другій ітерації наших засідань комітету. У нас є контрольні питання, по яких вже четверта ітерація і напевно не остання. Добре, що ми одразу розуміємо, що треба робити. І вся ця критика, яку, я сподіваюся, ви не сприймаєте як особисту критику, була якраз націлена на те, щоб підсвітити все те негативне, що зараз відбувається в цій системі. Мене, наприклад, страшенно дивує, хоча мені було про це відомо і раніше, до чого я і вів власне, що Міністерство економіки не може змінювати те, що дали державні замовники. Це ж абсурд. Тотальний абсурд. Вони пишуть те, що потрібно їм для утримування їх далі кафедр на університетах. Крапка. Врешті-решт це державне замовлення, якщо передивитися по всій системі освіти, пишуть банальні методисти однієї конкретної кафедри з конкретними прізвищами, ми можемо дістати, просто робити запит до тих пір, поки ми не знайдемо ту "Марію Іванівну", яка сидить на кафедрі психології і пише, що їй

потрібно 15 замовників, тому що вона набрала приблизно стільки минулого року бюджетників і не може давати пропозиції більше ніж 5 відсотків і менше ніж 10 відсотків, десь у тих рамках знаходиться. Тобто врешті-решт ми що і хотіли показати оцими ітераціями засідань комітету, що це сам по собі маразм, коли методисти виписують державне замовлення, яке формується державою. І воно взагалі не корелюється ні з чим, окрім наповнення тих самих кафедр. Ми ж розуміємо, як працює, при всій повазі їх зараз і шані за їх роль у захисті держави, наприклад, Міністерство внутрішніх справ, ми чітко розуміємо, скільки у них університетів, які у них є кафедри, яке їм державне замовлення і чому воно таким з'являється. Оце дуже дивно, що ви не мали таких інструментів, мене це турбує.

Тому я би, наприклад, хотів, щоб справді якщо ви берете і залишаєте за собою як Міністерство економіки лідерство у цьому процесі, щоб ви могли це сказати – цього не буде, категорично не буде, цього не потребує ринок праці. Все, це не йде на державне замовлення, будь ласка, гранти, будь-яке інше співфінансування, і на здоров'я готуйте собі правників скільки хочете, хоч правничі університети залишайте. Це ваше право, якщо виживуть. Але ми перестаємо їх фінансувати як держава в повному обсязі, тому що це ненормально.

І якщо ми зараз живемо в умовах обмежених ресурсів, а ще гірше, будемо називати речі своїми іменами, ми живемо в борг, нам ці кошти потрібно максимально ефективно використовувати. Я дякую вам за вашу

БЕРЕЖНА Т.В. У мене ремарка. Можна ще?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, будь ласка.

БЕРЕЖНА Т.В. Дивіться, ще один баг системи, який ми виявили і який ми обов'язково змінимо на краще, це те, що ніколи в прогнозуванні ми не враховували кількість спеціалістів, які зайняті в усіх видах економічної діяльності в кожній сфері. Тобто ми завжди казали, скільки нам треба, але ми ніколи не бачили цифри від якої ми відштовхуємося: скільки там вже працює? Відповідно цю інформацію отримати можна, ми вже отримали дані від Пенсійного фонду по кожному виду економічної діяльності, по кожному коду класифікатора професій ми бачимо, скільки людей зайнято. Тому що, щоб зрозуміти, де геп, ми повинні

зрозуміти, від чого ми відштовхуємося. І відповідно ці показники від Пенсійного фонду також будуть враховані, що зробить наше замовлення ще більш досконалим.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Клас! І раз ви вже сказали це магічне слово, яке мене постійно тригерить, давайте змінимо класифікатор професій, їй-богу, я вас дуже прошу! Христом богом молю, давайте його змінимо, це вже переходить всі здорові рамки.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. *(Не чути).*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Колеги.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Маленьке запитання по презентації. Я просто тут на трьох відразу, одна за іншою йдуть сторінки, пріоритетні сектори, потім там пріоритетні реформи і макропрогнози зростання секторів. І ніде я не побачив ОПК, military-tech. Тобто безпековий, силовий блок. Пріоритетні сектори у нас все йде важливе: освіта, енергетика... будівництво, агропромисловий. Там безпеки стосується тільки розмінування. Але розмінування це там дуже маленька і вузька частина military-tech. Це сторінка от це, отут, потім така ж сама.

БЕРЕЖНА Т.В. *(Не чути).*

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. О'кей. Я макропрогноз зростання секторів. Тут взагалі те, що ОПК - нічого нема. Бо я побачив тільки діяльність у сфері адміністративного управління, державне управління і оборона, і обов'язкове соцстрахування. Причому це єдиний з всіх, який до кінця 2027 року впаде, а не зросте.

БЕРЕЖНА Т.В. А знаєте чому? Тому що ми брали як базовий рік 2011-й. Це рік, відповідно до якого у нас є останні дані.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Ого!

БЕРЕЖНА Т.В. Ой, 2021-й. Перепрошую. Так.

І відповідно він порівняно з 2021-м зросте

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Ну, тут взагалі мені здається

БЕРЕЖНА Т.В. Неправильно. 2022-й брали як базовий. Він відповідно до 2022-го зростає.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Він і у 2022-у зріс. І взагалі дивно, що весь ОПК, чи він тут випущений чи він входить в таку маленьку, вузьку "державного управління і оборони", тобто "тепле з м'яким".

БЕРЕЖНА Т.В. Пробачте, це

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Ну, ОПК не може не бути. Ми розуміємо, це взагалі суперпріоритетна зараз історія.

БЕРЕЖНА Т.В. Дивіться, мені потрібно з'ясувати, який був базовий рік. І я думаю, що від того, який був базовий рік, ми відштовхуємося, чому такий низький

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Мене турбує, що там взагалі категорії такої немає.

БЕРЕЖНА Т.В. Це ми зараз дивимося на МОП.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Це може бути пов'язано з тим, що ці дані були закриті для порівняння, прогнозування, і тому нам не робили всі сфери.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Тоді зноску треба якусь. Це важливо. Бо якщо людям показати це, то вони не зрозуміють.

ГОЛОВУЮЧИЙ. О'кей. У мене є останнє питання. Колеги, є ще питання? Ні? Коли через те, що я уявляю собі, яку кількість змін нам потрібно внести в наше законодавство, я так розумію, що ще буде певна кількість змін у вашому законодавстві, яке нас прямо не стосується.

Коли будуть готові... Давайте так, якщо ми хочемо зайти в наступний рік з новою системою, то нам потрібно до кінця року це прийняти в обох читаннях. Тому максимальний прогноз, враховуючи, що це радикально буде змінювати

підходи, це буде займати час на обговорення. У мене є підозра, що якщо ми це не внесемо до кінця вересня, ми не зможемо це скоріш за все прийняти до

ВИННИЦЬКИЙ М. Сергію Віталійовичу, є принципова позиція підтримки, вибачте, що я так скажу, але це важливо для нас розуміти, якщо є принципова позиція підтримки комітетом даних змін цієї концепції, про яку ми говоримо, я розумію, що ми з вами мали на цю тему розмову, але важливо почути, як до цього інші члени комітету ставляться, тому що ми розуміємо, що якщо мова йде про внесення змін ще цього року, то це не може бути урядовий законопроект.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А ви б хотіли цього року?

ВИННИЦЬКИЙ М. Ви ж щойно про це сказали.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Просто я бачу, що якщо ми хочемо увійти в наступний уже з новою системою... Бюджетний кодекс буде прийматися разом з бюджетом, то не проблема якраз. Я до того, що якщо у нас будуть готові пакети змін, то по звичайному законодавству, не чіпаючи Бюджетний кодекс, який буде разом з бюджетом голосуватися, тоді можна окремо повносити, а от те, що наше, от що буде, коли можуть бути оці два пакети готові, тому що один буде пакет від Міністерства освіти, інший від вас.

БЕРЕЖНА Т.В. Дивіться, я б сказала, що там, де будуть іти зміни до законодавства, в тому числі я думаю, що було б правильно, якби вашим законом вносилися зміни в Закон про державне замовлення, тому що вони ідуть в зв'язці. А вже розробка нормативки нашої, яка визначає, як ми маємо там формувати прогноз, це вже наше на виконання закону.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. *(Не чути)*.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олегу Ігоровичу, як ви?

ШАРОВ О.І. Технічно ми вивчили це питання. Наша буде пропозиція така, що в Законі про державне регіональне замовлення написати, що те, що стосується державного регіонального замовлення на вищу, а можливо навіть на вищу фахову

і передвищу освіту, визначається спеціальними законами. Тобто вищу фахову і передвищу просто вивести з-під того закону, прописавши відповідні норми в профільних законах. Бо тоді, коли ми влізли в співвідношення двох законів, їх колізій і повторення, у нас залишилась пропозиція не зробити нову редакцію Закону про державне регіональне замовлення, а розтягнути це по профільних законах і забути про нього.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, є ще щось у нас додати чи будемо завершувати? Так, якщо є питання від інших членів комітету, будь ласка, зараз саме час їх задати. Бо у нас треба зараз провести буде два голосування.

Якщо немає, колеги, тоді є пропозиція така. Ми зробили проект рішення комітету. В усіх вас він є розісланий. Я попрошу, як завжди, по контрольних питаннях секретаріат додати те, про що ми говорили, все, що було озвучено зараз пропозиціями або запитаннями членів комітету, і додати їх до проекту рішення. Ні у кого не буде заперечень?

Якщо ні, то, шановні колеги, я пропоную і ставлю на голосування проект рішення комітету по цьому питанню в тому вигляді, в якому він вам розданий, з додаванням туди тих пропозицій і запитань, які були озвучені членами комітету. Хто – за, прошу проголосувати.

КОЛЮХ В.В. Колюх – за.

ЛИС О.Г. Лис – за.

ПАВЛЕНКО Р.М. Павленко – за.

ВОРОНОВ В.А. Воронов – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бачу, бачу.

Дякую. Хто утримався? Проти? Немає. Дякую, колеги. Рішення прийнято одногосно.

Переходимо до другого пункту порядку денного. Шановні колеги, це про роботу Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій за дев'яту сесію Верховної Ради України дев'ятого скликання. Шановні колеги, у вас

проект рішення розданий. В цьому проекті рішення описано, це такий збірний проект, там описано все, що було зроблено і комітетом, і окремо членами комітету народними депутатами за період дев'ятої сесії.

Є пропозиція його затвердити. Немає заперечень? Якщо ні, то ставлю на голосування цей проект рішення Хто – за, прошу проголосувати.

ЛИС О.Г. Лис – за.

ПАВЛЕНКО Р.М. Павленко – за.

ВОРОНОВ В.А. Воронов – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бачу, бачу.

Дякую. Хто утримався? Проти? Немає. Дякую, колеги. Рішення прийнято одногосно.

І третє питання "Різне". Я так розумію, що сьогодні "Різного" немає. Всі й так виснажені постійними засіданнями комітету, які в нас відбуваються останнім часом майже кожен день.

Колеги, я вам щиро дякую всім за приділений час. До наступних зустрічей. Засідання комітету вважається закритим.

Дякую. До побачення.